

Ilustrirani **Slovenec**

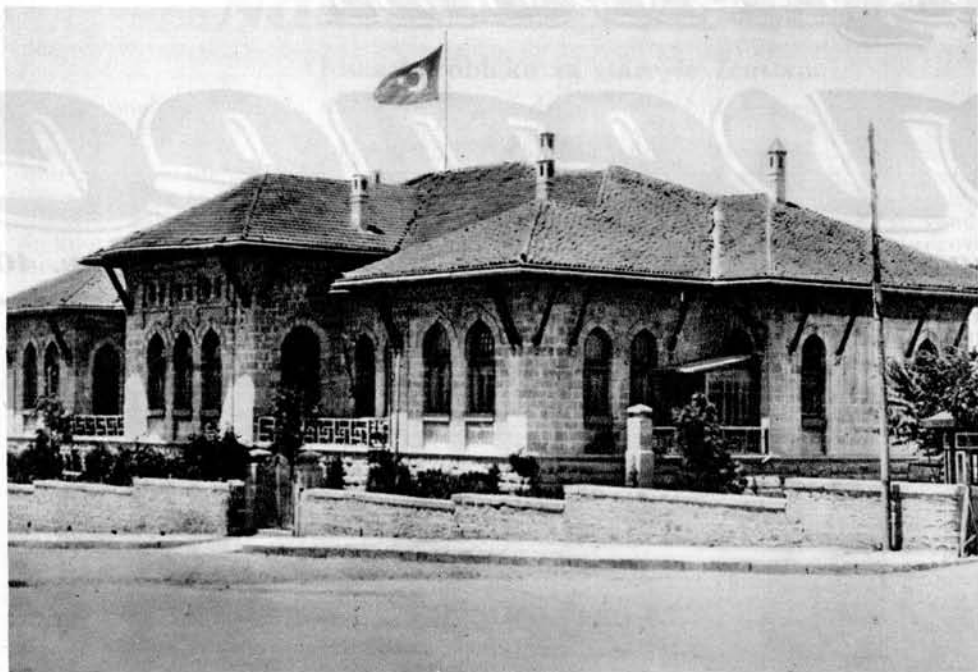
Leto IV

Tedenska priloga »Slovenca« (šf. 224) z dne 30. IX. 1928

Štev. 40

Jesenski motiv z Ljubljanskega barja

Novi turški parlament v Angori

Kakor je razvidno že z naše slike, odpravlja turški diktator Kemal polagoma celo značilen turški slog.

Antonín Sova

znameniti češki pesnik, ki je umrl 16. p. m., star 64 let.

Iz meniške republike na gori Aífos

Pogorje Athos tvori 50 km dolg in 10 km širok polotok, del večjega grškega Kalkidiškega polotoka. Pogorje, ki dosega višino 1935 m je pokrito z gozdovi. Polotok je znan zlasti po svoji meniški republiki, ki je nastala tu že okrog l. 1000. po Kr. rojstvu. Imela je popolno samoupravo celo v onih stoletjih, ko so gospodovali vsemu Balkanu Turki in šele Grki so proglasili l. 1913. tudi nad tem polotokom svojo nadoblast. Ta meniška republika, velika 314 km², obsega 20 samostanov, 12 vasi, 250 celic in 150 puščavniških bivališč s skupno 3140 pravoslavni menihi, po večini Grki in Rusi. Pred kratkim so javljali časopisi, da so izbruhnili med menihi hudi spori, ker del menihov noče priznati grškega patriarha za svojega vrhovnega predstojnika. Naša slika nam kaže enega izmed athoških samostanov.

Osuševalna dela na Zuiderskem jezeru

Nizozemska je naseljena jako gosto in da bi dobila za svoje izredno visoko stoječe kmetijstvo nove plodne zemlje, se je lotila ogromnega podjetja — to je osušitve Zuiderskega jezera, ki meri nad eno tretjino predvojne Kranjske. K temu jo je vzpodbudilo dejstvo, da dosega jezero na najglobljem mestu komaj 20 m globine. Osušili ga bodo na ta način, da ga bodo ponekod zasuli, drugod pa le odstranili vodo, a da preprečijo nevarnost novega zalitja z morjem (jezersko dno leži namreč pod morsko gladino), ga bodo zavarovali s velikanskimi betonskimi nasipi. Vsa dela so preračunjena na 15 let. Naša slika nam kaže komad ogromnih nasipov, ki bodo mnogo večji, rego so pri panamskem prekopu.

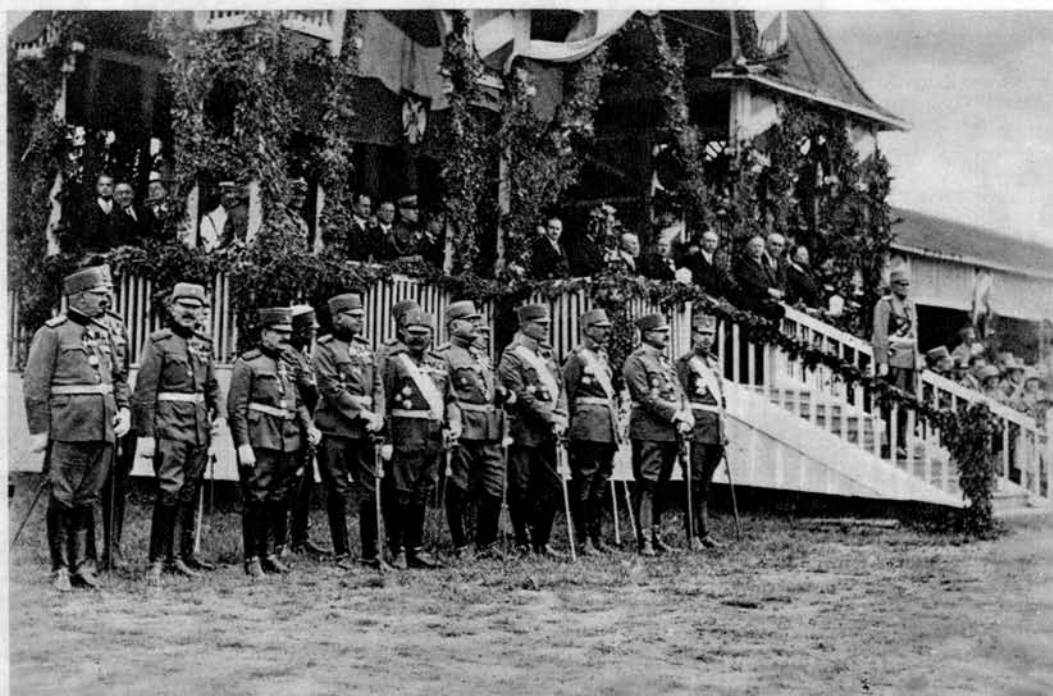

Dr. Gjuric

iugoslovanski poslanik v Londonu in eden naših najodličnejših diplomatov sploh. Gjuric je preživel svoj letošnji dopust na Bledu. (Foto A. Černe.)

Stjepan Barić, predsednik Hrvaške ljudske stranke

in minister za socialno politiko, v svojem kabinetu.

Proslava prestolonaslednikovega rojstnega dne v Belgradu

Dne 6. t. m. so v Belgradu slovesno praznovali rojstni dan našega prestolonaslednika Petra. V katoliški cerkvi v Kronske ulici se je vršila slovesna služba božja, ki sta se je udeležila ministrski predsednik dr. Korošec z ministrom za socialno politiko ter veliko število častnikov, uradnikov in ostalega občinstva. Ob 11 je bila pravoslavna služba božja v saborni cerkvi, ki jo je opravil sam patriarh Dimitrije. Po službi božji je bila na Banjiči parada vse belgrajske garnizije. S tribune so prisostvovali paradi vlada, diplomatski zbor in razni drugi odličnjaki. Naša slika nam kaže pogled na tribuno. Nad stopnicami opazimo ministrskega predsednika dr. A. Korošca, za njim pa skupino ministrov. Pred tribuno je zbrana generaliteta. Prvi od desne je general Kalafatović, bivši ljubljanski divizionar.

Slike k Slovenskemu biografskemu leksikonu

Jurtela Franc
(1855—1926), politik

Jug Klement
(1898—1924), filozof in alpinist.

Kavčič Josip
(1821—1903), narodni buditelj, notar.

GOZDI v LJUBLJANSKI OBLASTI

PO DREVESNIH VRSTAH

V gozdih območja ljublj. oblasti so zastopane raznotere vrste gozdnega drevja. V naših gozdih rasto iglavci in listovci, ki tvorijo deloma čiste, deloma mešane sestoje.

Koder nastopajo čisti iglavci, sestajajo gozdi navadno iz smreke ali jelke. Tuintam sta obe drevesni vrsti pomešani. Odstotek primesi je koj različen. Tudi čisti gozdi belega bora pri nas niso redki. Na slaborodnih tleh opazamo črni bor, koder so ga zasedli. V goratih krajih je dobro zastopan macesen. — Čisti iglavci pokrivajo kakih 111.700 ha ali 27.5% celokupne površine, ki jo v ljub. oblasti zavzemajo gozdi. Z rušjem zaraščeni prostori ob gozdni vegetacijski meji niso všteti.

Čiste hrastovine brez znatne primesi drugega drevja imamo prilično 8500 ha ali 2.4%, bukovi gozdovi pa do 108.000 ha ali 26.3%.

Mešanih listnatih gozdov, v katerih so zastopani bukev, gaber, hrast, javor, brest, kostanj, topol, jesen, breza in dr., je kakih 49.550 ha ali 12.1%.

Največ imamo gozdov, ki so v njih pomešani listovci z iglavci, namreč 129.200 ha ali 31.7%.

Gozde po drevesnih vrstah imajo šumarski referenti precej točno v barvah označene v posebnih kartah v merilu 1:200.000. Na sliki pa, ki jo pri našamo, vsled pomanjšanega merila nismo mogli posneti vseh podrobnosti in smo morali manjše komplekse in

izločiti kar popolnoma izpustiti. Zato je naša slika površna in ne kaže točnega stanja, kakršno je v naravi. Zato smo predložili cenj. bralcem razmerje kulturnih vrst v ljub. oblasti in razpored gozdov po v njih zastopanih drevesnih vrstah s krožnimi ploskvami. Večja krožna ploskev kaže površinsko razmerje med kulturnimi vrstami vobče in sicer po podatkih davčnega katastra. Po dejanskem stanju v naravi pa je z lesom obraščena površina za kake 4 odstotke večja, poljedelska pa je toliko manjša. Sektor gozdov prve krožne ploskve je predločen z isto površino v drugi krožni ploskvi. Na tej je označeno odstotno razmerje drevesnih vrst.

Tretja krožna ploskev pa nam predločuje razmerje posestnega stanja. Državnih gozdov imamo v ljubljanski oblasti 1465 ha ali 0.35%. Od teh upravlja gozdno ravnateljstvo v Ljubljani 1451 ha. Ostalo imajo: Drž. cestni erar (1.17 ha), drž. smodnišnica (11.50 ha), drž. erar v Zagrebu (2 ha). Državne železnice imajo 566 ha ali 0.15%. Po državnih organih upravljeni Kranjski verski zaklad obsega 18.218 ha gozda ali 4.44% celokupne

gozdne površine v ljubljanski oblasti. — V krožni ploskvi so vsi ti gozdi oprizorjeni združeno in tvorijo skupaj 4.92% gozdov v naši oblasti.

0.85% gozdov je v lasti ljubljanske samouprave, mestnih in drugih občin ter podobčin, skupaj 5425.19 ha.

Cerkvenih gozdov je 941 ha, župnih in drugih nadarbin 2422 ha, samostanskih 1602 ha, škofijskih 81 ha, skupaj 1.47%.

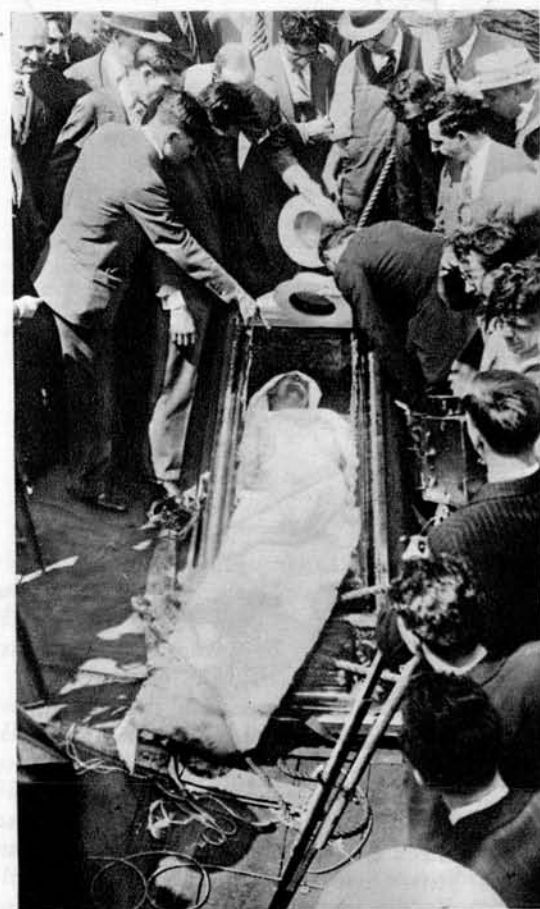
Solastniki ali soupravičenci imajo 16671 ha ali 4.06%.

Delniške družbe, banke, hranilnice in posojilnice posedujejo tč. 8005 ha ali 1.94% gozdov in pri naših težavnih prilikah prihaja vedno več gozda v last omenjenih zavodov.

Ostali gozdi, 556540 ha ali 86.80% so v rokah malih, srednjih in večjih posestnikov.

Točneje in raznovrstne druge podatke dobiš v knjigi: »Gozdarstvo v ljubljanski oblasti«, ki je letos izšla. Naročiš jo pri naših šumarskih referentih.

Razne zanimivosti in posebnosti

Zgoraj na levi:
Izvirno izložbeno okno si je omislila neka ameriška trgovina s klobuki. Izložba kaže grob slamnikov, na grobu pa vrsto lobanj s klobuki.

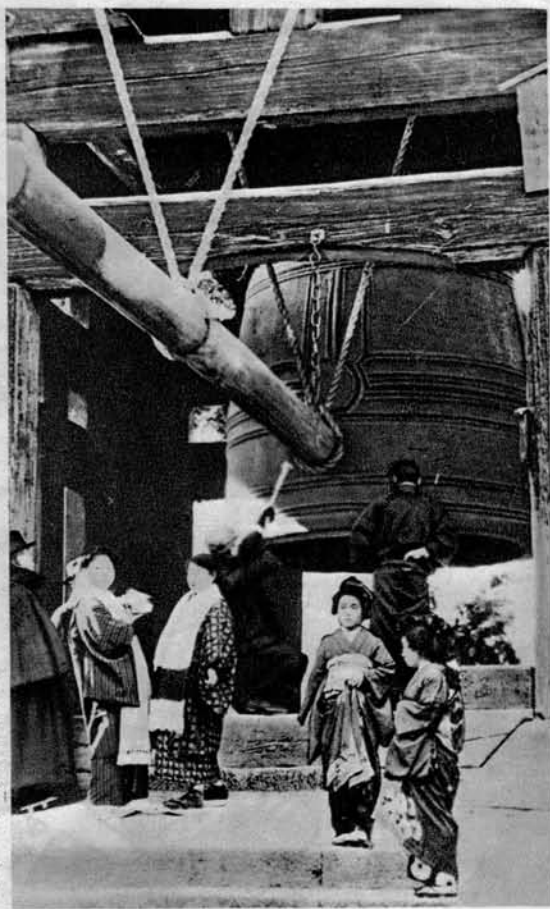
Zgoraj na desni:
Neki velik berlinski hotel je zgradil do bližnjega kolodvora podzemski predor. Gostom sploh ni treba stopati na cesto, temveč prispejo lahko iz vagona direktno v hotel.

Na levi:
Egiptovski fakirji kažejo po svetu najrazličnejša čuda. Na sliki vidimo Rahmena Beya, ki se je dal v Newyorku zapreti v neprodorno krsto in potopiti v vodo, kjer je lahko zdržal nad eno uro v hipnotičnem stanju. Ko so ga potegnili ven in se je prebudil, je bil zopet čil.

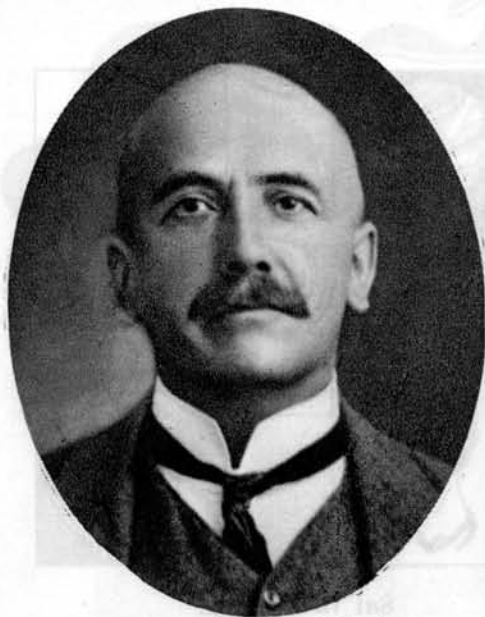
Na desni:
V nekem japonskem svetišču imajo ogromen zvon. »Zvonijo« z njim tako, da udarjajo nanj z velikim hlo-dom, ki je privezan na vrveh.

Spodaj na levi:
Oh priliki velikih tekem, ki so se vršile nedavno v Berlinu med mestoma Berlin in Budimpešta, so tekmovali tudi debeluharjic v teku na 100 m. Ker so morali spotoma pobirati še razne predmete, je žela pri gledalcih viharje smeha.

Spodaj na desni:
Tetoviranje je zlasti v Ameriki še vedno precej razširjeno. Na naši sliki vidimo tetoviran hrbet sportnika Davida Warforda, kateremu je nekoč ravno to rešilo življenje.

Naročajte „Slovenca“

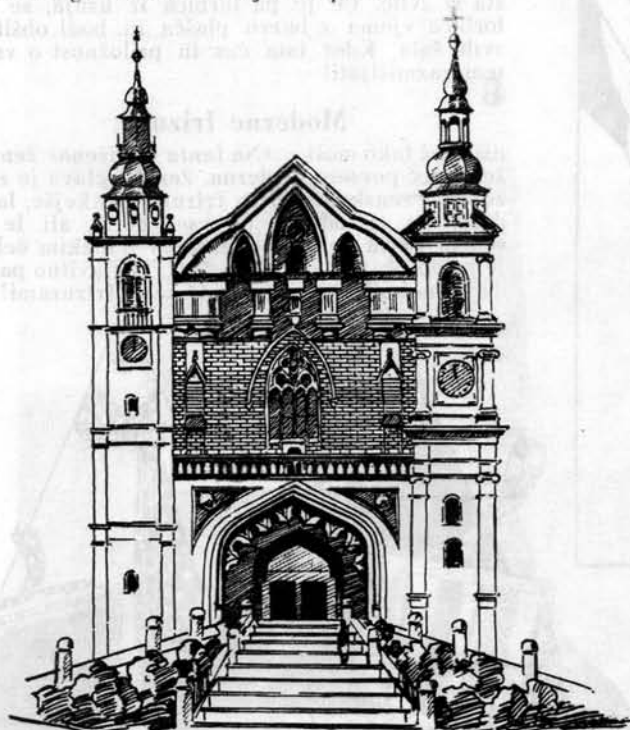
Kornelij Igljč

vzorni učitelj, ki je služboval samo pri Sv. Trojici pri Moravčah celih 32 let in je stopil pred kratkim v pokoj. Hvaležno ljudstvo ga ohrani v trajnem spominu.

Napredek naših čmeljarjev:

Štirinadstropna skladiščna in preparacijska zgradba tvrdke »Hed«, hmeljske eksportne družbe v Zalcu, ki bo v kratkem tudi v tehničnem oziru najmoderneje opremljena. Stavba je tip modernih zgradb osobito po svoji zunanji obliki. Industrijski tir jo spaja z bližnjo železniško postajo.

Današnji ugankarski koticček nam kaže cerkev v Ljubljani. Ljubljane in tisti, ki poznajo ljubljanske cerkve, naj ugotovijo, kje stoji. Za pravilno rešitev sta določeni nagradi: 1. Beg: Naše gobe; 2. Zemljepisni atlas kraljevine S. H. S.

Križaljko v št. 38. je pravilno rešilo 68 reševalcev, od katerih je dobil 1. nagrado Suklje: Iz mojih spominov g. dr. J. Bezjak, Maribor in 11. nagrado Dostojevski: Bele noči g. Iv. Kladenssek, Celje.

Rešitev križaljke v št. 38 (pravokotnik). Vodoravno: 1. Suvorov, 7. kakadu, 12. bajonet, 18. krama, 19. sel, 21. Oto, 23. oda, 24. Emona, 25. ah, 26. depot, 28. brana, 30. ad, 31. Blaž, 33. pol, 33. sok, 36. park, 38. Po, 40. obala, 42. pater, 44. škoda, 46. oj, 47. mi, 48. Ema, 49. botanik, 50. eta, 51. ud, 52. pi, 53. blisk, 55. prema, 57. ro, 59. okli, 61. Ob, 63. pop, 65. da, 66. Apis, 68. naj, 69. Rab, 71. oporoka, 74. sak, 76. Ant, 77. uta, 78. labod, 80. tarok, 82. red, 83. rob, 84. prag, 85. posel, 86. Kuba, 87. oko, 88. Ili, 89. galeb, 91. pirat, 93. črv, 94. koc, 96. dno, 98. Arabija, 100. aga, 102. ara, 104. val, 106. oh, 107. Ren, 108. ko, 110. Una, 111. ji, 112. ravan, 117. denar, 120. da, 122. ura, 123. mir, 124. Močilar, 127. Leh, 128. Rim, 129. la, 130. senat, 131. kanal, 132. Ciril, 134. ja, 135. Jona, 136. kos, 137. tek, 139. Alah, 140. ja, 142. rival, 146. topol, 149. li, 150. Arpad, 153. dir, 154. Čop, 156. pik, 157. Tezej, 159. naprava, 160. Amerika, 161. abeceda. — Navpično: 1. skalp, 2. Urh, 3. Va, 4. omelo, 5. Ra, 6. vse, 7. klop, 8. ko, 9. ata, 10. do, 11. jork, 12. ban, 13. je, 14. omara, 15. no, 16. ena, 17. Tadej, 20. ep, 23. da, 26. džamija, 27. topol, 28. Boris, 29. apoteka, 32. Abel, 34. lat, 35. sen, 37. Adam, 39. omika, 41. las, 43. tabor, 45. ker, 46. Odrin, 52. ponirek, 53. bi, 54. ko, 55. pa, 56. aa, 58. ostroga, 60. ljubica, 62. bob, 63. podobar, 64. potepin, 65. dar, 67. Padovan, 69. Rapid, 70. blago, 72. poper, 73. kalij, 74. Skuta, 75. krača, 79. aga, 81. Oka, 90. Lah, 92. rak, 95. ovira, 97. novinar, 99. belin, 101. general, 103. radij, 105. l. r., 106. on, 109. od, 110. Ur, 111. Julijan, 113. Amar, 114. ara, 115. sokol, 116. balet, 118. Eli, 119. Ahil, 121. Amalija, 125. čas, 126. lat, 130. sodar, 133. lauec, 136. kara, 138. kopa, 141. ara, 144. vi, 145. bor, 147. pi, 148. Oka, 149. led, 151. pp, 152. da, 154. če, 155. pi, 157. te, 158. ze.

Sergej Minclov:

Car Berendej.

(Povest iz sibirskega pragozda.)

VII. POGLAVJE.

— Glej ga, kaj pravi! — je dejal Vedenej Savič: — Saj človeku slabo prihaja od takih besed! — Beseda ni konj, gospod trgovec! — je odgovoril voznik: — sicer pa nočem preveč, saj nisem brez vesti!

Pričela sta barantati. Mukoma je pridobil poslovodja eno rdečko. Pokazati je hotel, da ni kalin. S tem popustom sta sklenila kupčijo. Oba sta bila zadovoljna.

Tri dni so zamudili sli po nepotrebnem v Minusinsku. Fantje so postopali po prodajalnah, si ogledovali mestni trg. Vedenej Savič je ždel v krčmi, pa se menil s trgovci. Oglasil se je pri Markovih. Tam si gospodar malo da ni ruval las. Že davno je stalo pri njem na dvorišču šestero natovorjenih sani. Lahko bi kar takoj odrinil, a ni mogel pričakati barvnega sukna, ki ni in ni hotelo priti iz Krasnojarskega. Brez tega sukna pa ni kupčije. To blago je najbolj priljubljeno po vseh mongolskih deželah. Rdeče sukno nosijo lame, mongolska duhovščina (budhistovska). Opekasto barvo rabi preprosto ljud-

stvo. Sinje pa modro blago je že manj priljubljeno. Če pa ima sukno drugo barvo, ga trgovec sploh ne more prodati.

Slednjič je prispelo tudi sukno. Markovih je z njim natovoril še dvojce sani. Tudi Ananjevski sli so se resno pripravili na pot. Ob svitanju so sklenili odriniti.

Bil je čas za obed (poldne), ko so se o tem domenili. Ko pa se je pričelo mračiti, je šel Vedenej Savič s fanti malo na zrak. Stali so pred hišo. Bilo je mirno, toplo. Mehak snežek je naletaval ko puh — kratkomalo prav lepo vreme so imeli! Na ulicah ni bilo videti skoro nobenega človeka. Samo od Jenisejevega rokava je zavilo v ulico kakih deset s krzni natovorjenih sani.

— Glejte no, menda peljejo medvedove kože? — je rekel Nilka.

Vsi so pričeli gledati. Mimo so se peljale visoko naložene sani, pa so res bile gori medvedje, jelenje in vsakovrstne druge kože od raznih zverin.

Vedenej Savič je postal radoveden. — Ej, prijatelji, Bog pomagaj! Odkod pa prihajate? — je zaklical.

Eden izmed voznikov je prišel k njim. Ves je bil zasnežen, ko da se je kotalil po tleh.

— Pozdravljeni, — je dejal in dvignil kučmo. — Iz Urjanhaja prihajamo...

Naš modni kofiček

Robčki in volane na jesenskih oblekah.

Odkar je odpravljena vsa kričeča in našopirjena zunanost ženskih oblek, se njih preprosto lice čim bolj izpopolnjuje. In preprostost je tudi v tem, da so obleke okrašene z blagom samim: z robčki. Povsod jih vidimo: na domačih oblekah, na navadnih oblekah za na cesto, na nedeljskih in najbolj praznjih, slavnostnih oblekah. Robčke moramo namestiti na primerne dele obleke, da učinkujejo lepo in pravilno. Najlepše so videti na tankih blagovih, predvsem na svilni, krepu in temu podobnih blagovih. Robčki so že zato lepi, ker oživijo obleko, da ni predolgočasna. Najlepši so na blestečih se svilah, iz kakršnih so jesenske obleke. Navadno ne okrasimo vse obleke z robčki, marveč le posebne dele, tako životek ali pa krilo, ali pa le poedine dele na obeh. — Na pričujoči sliki vidimo več oblek, ki so okrašene z robčki. Vidimo jih nameščene vsepovsod: v zapestju, krog pasu, na lakti, krog vratu in na životku ali je pa kar vsa bluza v samih robčkih. Obleke so za različne namene, preproste in praznje. Srednja obleka ima životek ves v robčkih, krilo pa ima volane in je zvončaste oblike. Ta obleka je zlasti za mladi svet. Tudi domačo obleko vidimo, ki so ji celo hlačnice v robčkih. Če se ne motimo, so bili robčki že nekoč moderni in sicer na perilu. Ker se na svetu vse spet povrne, se vrača tudi moda robčkov. Prijetna je in poceni; nič ti ni treba čipk in trakov zanj.

Šal in torbica.

Jesenski plašči so večiuoma bolj zamolke, dasi ne temne barve. Ženski svet pa hoče vendar kaj živahnega. Da ne bodo plašči preveč enolični, jih poživljajo s šali in torbicami. Šal in torbica naj se kolikor mogoče vjemata — če sta iz svile. Če je pa torbica iz usnja, se naj torbica vjema z barvo plašča in bodi obšita s svilo šala. Kdor ima čas in priložnost o vsem tem razmišljati!

Moderne frizure

niso več tako moške. »Na fanta ostrižena« ženska že ni več povsem moderna. Ženska glava je zdaj že bolj ženska. Zato so frizure mehkejšje, lasje daljši in nakodrani po vsej glavi, ali le ob sencih in na temenu. Ženskam z nizkim čelom je priporočati takozv. »frufur«. Poglavitno pa je, da ni nakodrana pamet pod temi frizurami!

— Glej ga no! — se je razveselil Vedenej Savič:
— ali ste dobro potovali?
— To pot nas je rešil Gospod!
— O, kako pa to? Mar je tako slaba pot zdaj?
— Pot je že dobra, a malo da nas ni potopil očka Jenisej!
— Kako pa je bilo to?
— Prezgodaj se je odprl led ob Velikem Pragu! Čim so ga prevozili, je že pričela reka na vse kriplje vreti! Če bi se bili zamudili samo za pet minut, vsi bi bili vzeli slovo od življenja!

Poslovodja se je zavzel.

— Beži no! — je dejal. — Kaj pa zdaj? Ali bo vendar še mogoče priti v Urjanhaj?

Voznik je zažvižgal in odkimal z roko: — Na-a, zdaj že ne bo več šlo! Samo krokar kvečjemu najde pot v Urjanhaj.

Vedeneju Saviču je zmrznila kri v žilah. Kaj tedaj? Ne dobi pri Vabilinu denarja, ne postane svoj gospod, ne bo nikoli družabnik Matvej Palču...

Zakrilil je z rokama in kakor žoga skočil proč, skoraj da je tekel k Markovim.

— Kaj pa mu je? Menda se tudi ta spravlja v Urjanhaj? — je začuden vprašal voznik.

— Da... — se je oglasil Grigorij.

— Tudi mi...
— Pa tudi vi z njim?
— No, počakati boste morali do prihodnjega leta! Pa z Bogom, fantje! — in je odhitel za vozovi.

Fantje pa so ostali zunaj. Gledali so sani: odplavale so v temi kakor čolni po reki. Po hišah so migljale lučke... snežek je božal po licih... Pravijo ljudje, da se je tudi Kristus rodil v tako lepi noči...

VIII. poglavje.

Joj, kako je vse završalo pri Markovih, ko je pritekél Vedenej Savič s svojo novico! Gospodar je kar tlesnil z rokami.

— Ali je to mogoče?! — je zakričal. Pograbil je kučmo in ne da bi se oblekel, kar v kaftanu, je planil na ulico poizvedeti, čigavo blago so peljali.

Preteklo je kake pol ure. Povrnili se je mrk kakor noč z obupno naježenimi obrvmi. Vstopil je v hišo in zagnal kučmo na klop.

— Nikoli nimam sreče! — je dejal. — Kakšna smola! Šele drugič se je Jenisej tako na vse zgodaj odprl v zadnjih tridesetih letih! Kakor da bi mi kdo nalašč škodo delal...

— Kaj pa zdaj? — je vprašal Vedenej Savič. Obraz mu je bil bel kakor zid.

(Dalje prihodnjič.)